

Jugoszláv delegáció Szegeden

A Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsa meghívására június 4-én, a Jugoszláv Szakszervezetek Szövetsége szabadkai községi tanácsának háromtagú delegációja határ menti találkozóra érkezett Szegedre. A delegáció vezetője: Berkó Rózsa, a községi szakszervezeti tanács elnöke, tagjai: Rodmanics Margita, Milan Lucsics elnökségi tagok.

A delegációt a röszei határállomáson Dobóczy Károlyné szmt-titkár fogadta, majd Szegeden, az szmt székházában Agoston József vezető titkár tartott tájékoztatót a megye szakszervezeti mozgalmáról, idő-

szerű szakszervezeti feladatokról.

A delegációt csütörtökön fogadta Horváth Károlyné, a megyei pártbizottság titkára, majd a Szegedi Sütőipari Vállalat vezetői adtak tájékoztatót vállalatuk gazdasági tevékenységéről, a szakszervezetek szociálpolitikai feladatairól.

Ma, pénteken a delegáció Csongrádon, a Tisza Bútoripari Vállalat, az Állami Gazdaság és a szakszervezetek helyi munkájával ismerkedik. Szombaton Szeged nevezetességeit és az Opusztaszeri Nemzeti Parkot tekintik meg, majd az szmt-székházban értékelik a megyénkben tapasztaltakat.

KGST-tanácskozás

Csütörtökön jegyzőkönyv aláírásával befejeződött Balatonfüreden a KGST Gép- és Gépjárműipari Együttműködési Bizottsága Traktor és Mezőgépgyártó Agazati Irodájának 4. ülése. A munkában részt vett Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Kuba, Magyarország, Mongólia, az NDK, Románia, a Szovjetunió, valamint Jugoszlávia iparágának küldöttsége.

Az aláírt megállapodás szerint a jövőben 31-féle gépelem egységesített gyártása kezdődik meg a szocialista országokban. A Szovjetunió 14-nek a gyártására vállalkozott. Magyarország háromra. Így nálunk állítják elő a KGST-szabvány szerint a csereszabatos kardantengelykapcsolókat, a légfékrendszerekhez a kompresszorokat és szerelvényeket.

A mérgek útjai

Tengerikigývá nőtt a mosonmagyaróvári szemét ügye. Megfoghatatlan felelősséggel hoztuk be Ausztriából, illetve hagyjuk, hogy a nyakunkra hozzák. Szaktekintélyek csaptak össze fölötté, volt, aki semmi kivétnevelőt nem talált benne, és jó üzletnek gondolta, de olyan is akadt, aki a város ivóvízkészletét féltette tőle. Vegyelemzők kimutatták, hogy az importált szemétben több az arzén, a higany, a cink, a mangán, és a vas, mint amennyit hazai szabványaink megengednek, és mivel egy elhagyott kavicsbányába rakták, felő, hogy belekerül a talajvízbe. A másik oldal azt bizonygatta, igaz, hogy csupán 1200 méterre van a vízmű kútjától a szemét, mégse kell tartanunk ilyesmitől, mert a bányafenekén máris átjárhatatlan réteg képződött. A vita akörül forgott, végül, hogy időzített bomba ketyeg-e a szemétben, vagy nem ketyeg. Akik azt mondták, hogy nem ketyeg, arra az egyenletre is hivatkoztak, amellyel egyszerűen kiszámítható, merre mozog a talajvíz, és a benne oldott szennyeződések.

Ott volt a vitázók között Vágás István is, a szegedi vízügyi igazgatóság főmunkatársa, aki jól ismeri ugyan az egyenletet, számolni is tud vele, szívesebben hiszi azonban a Galileinek tulajdonított, de azóta sokak által idézett gondolatot: a vizek járását nehezebb követni, mint a csillagokét. A rádióból figyeltük a vitát, meggyőzőnek tűnt Vágás érvelése, pedig őt elmondott érvéből csak egyet közvetített, a rádió.

A püspökladányi fatelitő telepen — a vasúti talpfák olajos áztatását végezték itt — ötvenhat öszen több vagon olajat engedett ki valaki a tartályokból. A nehéz időkben nem kereste senki a hiányt, töltések közé szorítva dolgozott a fatelitő, nem is gondolták, hogy baj lehet belőle még valaha. Három év múlva

azonban a teleptől körülbelül másfél-két kilométerre egy ázott kút vízében fölfakadt az olaj. Utána még néhány kútban megtalálták, de nem a szomszéd kutakban, ahogy várni lehetett volna. Pör lett belőle, hosszú szúra nyúlt az is. A telep védője avval érvelt, azért fordulhatott elő, mert öntözéshez szivattyúzták a vizet, és egyébként se volt vízjogi engedélyük. Ezt a körülményt a bíróság figyelmen kívül hagyta, és elmarasztalta a telepet.

Az ötvenes évek végén történt a bugac-alsómonostori eset is. Meghalt egy csecsemő, mérgezésre gyanakodtak. Megvizsgálták, arzént találtak benne. Az összes felnőttet is megvizsgálták, bennük is volt arzén, de nekik nem ártott már. Honnan került az emberekbe az arzén? A kútból. Es a kutakba? Valaki szabálytalanul ázott el permetezőskor használt vegyszermaradványt — akkor még permeteztek arzéntartalmú vegszerrel is! —, belekerült a talajvízbe, és a kutakból vödörrel lehetett fölhúzni a mérget is.

A hetvenes tiszai árvíz egész sor példát szolgáltatott arra, hogy a valóban vízzárónak gondolt rétegek se vízzárók mindig. Valamikor megépítették a töltéseket, és később, amikor az áradások már mutatták a hibát, rá-ráfejeltek. A termett talaj se lehet egységes, a fölhorodott talaj még inkább nem az, ennel fogva mindig számítani lehetett szivárgásra. Azért jártak „lapátpuskás” emberek a töltések alját állandóan, hogy minden szivárgást észrevegyenek. Itt nem kémiailag fertőzött vízről volt szó, csak arról a tényről, hogy a hivatása szerint is vízzáró réteg se zár mindig. A buzárok még nagyobb rejtelmek az árvízvédelemnek. Sehol semmi

szivárgás, egyszer csak több száz méterre a töltéstől fölfakad a víz. Az egyik dunai árvíznél például az ásványrárói mozi nezőterén (1965-ben). Tele volt a mozi, de az első sorba nem lehetett ülni, mert csillogott a víz. Hegyeshalmon pedig a kavicsbánya művelői keretek vizsgálatát a talajvíz ellen. Semmi látható ok nem magyarázta, hogy miért lett hirtelen olyan magas a bányavízszintje, hogy már bányászni se lehetett benne. Annyira magas addig még soha nem volt, mint abban az évben.

Mosonmagyaróváron abból indultak ki a szemét ellenzői, nem lehet érv a további szeméthehozatal mellett, hogy még sehol nem észleltek fertőzést. Igaz a talajt tartják még mindig a legjobb vízzárónak, de az oldott vegyületeket a talaj se tudja kiszűrni, másrészt pedig az ivóvízben az is fertőzésnek számít, ha csak az íze, vagy a szaga változik meg. Gyanús volt az a körülmény is, miért éri meg az osztrákoknak drága pénzért átszállítani a határon a szeméteket. Ha nincsen benne semmi veszélyes, Graz mellett is találtak volna helyet. A méltán elszabadult indulatok ellenére is higgadt megfontolással döntöttek úgy hatóságaink, hogy megtiltják a további behozatalt, és meg is büntetik azokat, akik a tilalom ellenére is átengedik még.

Miért irtuk le mindezt? Azért, mert sokszoros öberségre van szükségünk természetünk védelme érdekében, és a racionálisnak látszó számítások sokszor fölmondják a szolgálatot. Az élőlények táplálója a talajvíz, táplálékhiányuk segítségével minden fertőzés eljuthat az emberbe is. Kötelességünk vigyázni magunk és utódaink egészségére is.

Horváth Dezső

Méréstechnikai konferencia

„Gondolkodó” műszerek — komoly lemaradások

Az elmúlt néhány évtizedben rohamléptekkel indult fejlődésnek a mérési- és mérés-technikák. A hagyományos eszközök mellett, vagy azok helyett egyre inkább a mikroprocesszorok, a számítógépek vették át, uralják ezt a területet, is. Egyre bonyolultabb és egyre pontosabb feladatok várnak e tudományág művelőire, mert az ipari gyártás és szolgáltatás területén is egyre döntőbb a jó minőség, a kisebb energia- és nyersanyag-felhasználás, valamint környezetünk kímélése. A hazai ipar szerkezetátalakító törekvéseiben így fontos szerepet kap a mérés-technika. Ez indokolja többek között, hogy a szakemberek háromévente országos találkozóin ismerkedjenek meg a legújabb műszerekkel, technológiákkal.

Tegnap, csütörtökön délután Szegeden hatodik alkalommal kezdődött mérési- és mérés-technikai konferencia. A háromnapos találkozó szervezői, a Mérés-technikai és Automatizálási Tudományos Egyesület szakemberei igencsak szerteágazó programot kínálnak több mint 130 érdeklődőnek. Az iparban és a szolgáltatásban használt szinte összes mérési probléma, új eljárás megismertetésére törekszenek a rendezők. Halmos Imre, a villamos mérés szakosztály elnöke megnyitójában kiemelte, hogy az elmúlt három-négy évben kifejlesztett új készülékek, eljárások a gyakorlatban nehezebben terjednek el a kívánatosnál. Ezért is tehet hasznos szolgálatot ez a találkozó. Pecsók László, a MIKI Mérés-technikai Fejlesztő Vállalat igazgatója bevezető előadásában a hazai mérési kultúra fejlődését tekintette át. A jelentős előrelépés ellenére sajnos több területen komoly gondok is jelentkeztek az elmúlt években. A hazai elektrotechnikai ipar ugyanis nem volt képes lépést tartani a hetvenes években a világban lejátszóó elektrotechnikai „robbanással”. S bár már idehaza is megjelentek az „intelligens”, szinte gondolkodó mérőrendszerek, a gyakorlatban való elterjedésük azonban igencsak vontatott. Az élelmiszeriparban és a gépiparban komoly lemaradásokat könyvelhetünk el. Ennek következménye pedig nyersanyagpazarlás, növekvő költségek, rosszabb minőség. Végső soron, a piacépesség fokozatos hanyatlása. Viszonylag mondható csak korszerűen „felműszerezettnek” a vegyipar, a kőolaj- és gázipar is. Ezekben a területeken ugyan már megjelentek az automatizált mérőrendszerek, de a kívánatos-

nál jóval lassabban terjednek el. Ennek minden bizonyítékát a beruházásokra fordítható szűk keretek is okai. A jövőben ezért az ediginél sokkal nagyobb figyelmet, és persze több pénzt is kell(ene) fordítani az elektronikus mérőműszerek hazai meghonosítására.

Jól reprezentálja az elmúlt évek műszeripari fejlesztéseit a Technika Házának előcsarnokában a rendezvénysorozathoz kapcsolódó kiállítás is. Ott vállalat — a Labor MIM, a Gabona-termesztési Kutatóintézet, a Ganz Műszer Művek, a MIKI és a Villamosipari Kutatóintézet — mutatja be legújabb mérőműszereit.

A mostani tanácskozás kiemelt témaköre az energiatakarékosságot jobban szolgáló mérőrendszerek bemu-

tatása, népszerűsítése. Ezt jól tükrözi a kiállítás is. Kiemelkedik az az új központifűtés-szabályozó rendszer, amelyet a Ganz szakemberei fejlesztettek ki. A szabaddalom lényege, egy új hőérzékelő, amelyet ezentúl a távfűtés lakásokba építenek be. Az okos műszer minden másodlagos energiát figyelembe vesz az előre beállított lakáshőmérsékletbe. A szakemberek szerint ezzel a megoldással az eddig még szabálytalan távfűtésrendszereknél 10—15 százalékos megtakarítás is elérhető. Hasonló céllal fejlesztették ki a melegvíz-szabályozó rendszert és a hőmérsékletmérő műszert is.

A háromnapos konferencia ma szekcióülésekkel folytatódik.

R. G.

Öntöttvas helyett lemez

Mindennél ekesebben bizonyították a csődarab annak a munkának a szükségességét, amit Újszegeden a Fésű utcában végeznek. Azt jelens, hogy ki kell cserélni a radiátorokat és a földbe fektetett fűtési csőrendszert. A bizonyíték az ingatlankezelő vállalat főmérnökének, Tóth Dezsőnek az asztalán éktelenkedett. A rozsdamartá vasdaráb belsője úgy nézett ki, mintha évtizedek óta savban ázott volna.

Az említett újszegedi épületeket 1963-ban kísérleti jelleggel építették — tudtam meg a főmérnöktől. A távfűtés vezetékrendszer — ki tudja már, hogy miért? — a földszinti lakások alatt húzódik. Annak javítása az épületek állagának fölösleges rongálása nélkül elképzelhetetlen. Ha másért nem, a lassan 25 éve korhadó csövek cseréje az öregség miatt is indokolt.

A régi berendezés egyébként sem sikerült: egyszerűen túl kellett fűteni (24—26 fokra), hogy a lakásokban biztosíthassák az előírt hőmérsékletet. Ez pedig egyenesen energiapazarlás volt! Kérdezhetnék: rossz a cső, de miért cserélik a fűtőtesteket? Egyértelműen feltételezhető, hogy azok is hasonló állapotban vannak. Senki nem lát a radiátorba!

Meg kell még jegyezni, hogy a teljes berendezés cseréje 3 millióba kerül a vállalatnak. Úgy tűnik, hogy mindössze két lakásban kell nagyobb bontást csinálni. Az

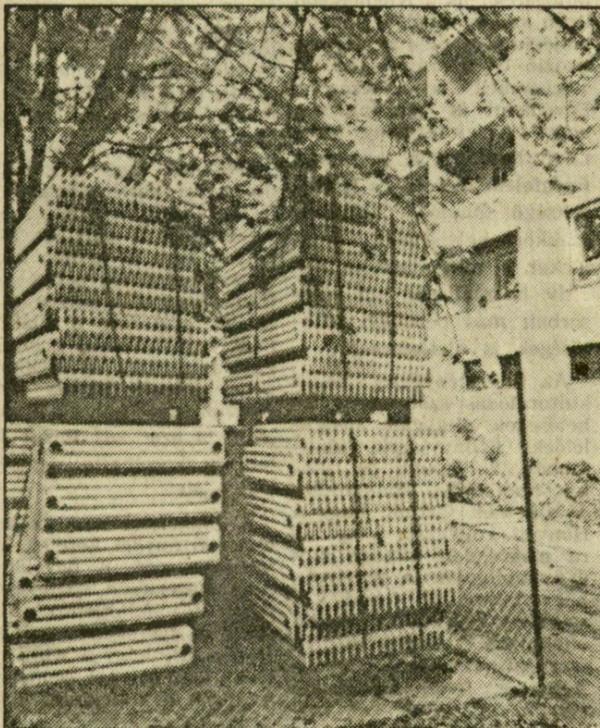
új csövek természetesen az épületeket kikerülik. A vállalat egyébként nem kényszeríti, nem kényszerítheti a lakókat a radiátorok cseréjére, de a gondos előrelátás a cserét indokolja.

Jó tudni azt is, hogy mérőköszülékeket is felszerelnek a szakemberek, így pontosan leolvasható lesz a felhasználó meleg víz mennyisége. Fontos az is, hogy a

szükségszerűen szükségyszerűen velejár némi rongálódás, amit természetesen az IKV kijavít, de csak a már említett két földszinti lakásban. (Miért csak ott?)

A főmérnök tájékoztatót még, hogy a homlokzatot is felújítják, hőszigetelik. Teszik ezt akkor, ha megérkezik Budapestről az EM szakvéleménye.

A. S.

Nagy László felvétele

Az új radiátorok, Kérdés; meddig bírják?

A szebb környezetünkért

A környezetvédelmi világnap tiszteletére tegnap, Szegeden, a Juhász Gyula Művelődési Központban ünnepséget rendeztek. Az egybegyűltek kivétel nélkül szívügyüknek érzik azt, hogy tiszta, rendezett, szép munkahelyen dolgozzanak.

Közülük például Kovács József, a Gyufaipari Vállalat II. számú telepének vezetője magától értetődőnek tartja a környezetvédelmet, amiért képesek áldozatokat is hozni.

— Milliokat fordítottunk arra, hogy jobb legyen az ivóvizünk, kisebb legyen a csarnokokban a zaj, ne szennyezzük a levegőt. Nem sajnáljuk a pénzt a fásításra, a füvesítésre, a virágosításra sem.

— Nem luxus manapság a környezetvédelem?

— Számunkra nem mellesleg, hogy érzik magukat a gyárkapun belül a dolgozóink. Az emberek egészségéért, közérzetéért, hangulatáért felelősök vagyunk.

Az ünnepség várva-várt pillanatai közé tartozott, merő oklevelet.

amikor Sebők János, az szmt titkára értékelte a környezetvédelmi mozgalmat, és átadta a kitüntéseket.

Elismerésben részesültek a következők: a SZOT és az szmt vándordíját érdemelte ki az Alföldi Porcelángyár, a Kontakta szentesi gyára, a Csongrád Megyei Víz- és Csatornamű Vállalat szennyvíztisztító telepe és a Csongrád Megyei Városellátó Közös Vállalat. SZOT-oklevelet kaptak: a Defag falemez-üzeme és a szegedi városi tanács bölcsődei és csecsemőotthona. Az szmt oklevelet vette át a Hódgép kis-kundorozsmai gyáregysége, a Gyufaipari Vállalat II. számú telepe, a Szegedi Városgazdálkodási Vállalat kertészeti telepe, az Autófer Autójavító Leányvállalat, a Csongrád Megyei Közegészségügyi és Járványügyi Állomás, a Hódikötő csongrádi gyára Tyereskova szocialista brigádja, a Hódikötő központi gyára, a SZOTE Vértranszfúziós Állomása és a Pankotai Állami Gazdaság.

Továbbá heten kaptak elismerő oklevelet.

Együttműködési megállapodás

Csütörtökön elutazott hazánkban a Kubai Forradalom Védelmére Alakult Bizottságok (CDR) küldöttsége, amelyet Armando Acosta Cordero parancsnok, országos koordinátor vezetett. A delegáció, amely a Ha-

zafias Népfrent Országos Tanácsának meghívására tartózkodott hazánkban, megbeszélést folytatott Pozsgay Imrével, a HNF OT főtájtárával. A találkozón a CDR és a HNF OT vezetői együttműködési megállapodást írtak alá.